

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 99/04-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júna 2004 predbežne prerokoval sťažnosť V. S., bytom T., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 22/01 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. apríla 2004 doručená sťažnosť V. S., bytom T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu v Trnave (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 22/01 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti a z priložených písomností vyplynulo, že Bytové družstvo so sídlom v Trnave (ďalej len „navrhovateľ“) podalo 12. decembra 2000 proti sťažovateľovi na okresnom súde návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie 900 Sk s príslušenstvom. Okresný súd uvedenému návrhu vyhovel a 15. decembra 2000 vydal platobný rozkaz, ktorým sťažovateľ a zaviazal zaplatiť navrhovateľovi v stanovenej lehote 900 Sk z titulu istiny a 4 196 Sk z titulu poplatku z omeškania. Sťažovateľ bol týmto platobným rozkazom zaviazaný aj na uhradenie trov konania a právneho zastúpenia navrhovateľovi. Proti platobnému rozkazu podal sťažovateľ 29. decembra 2000 odpor. Dňa 3. januára 2001 sťažovateľ požiadal okresný súd o umožnenie mesačného splácania a jednorazového poplatku do súdneho depozitu v zmysle návrhu platobného rozkazu sp. zn. 5 Ro 3620/00 z 15. decembra 2000, pretože proti predmetnému platobnému rozkazu podal odpor, a aby mu v spornej veci nenarastali ďalšie poplatky z omeškania, žiadal o prijatie uvedených súm do úschovy za účelom splnenia svojho záväzku. Uznesením okresného súdu zo 16. januára 2001 č. k. Nsa 1/01-9 okresný súd návrhu sťažovateľ a vyhovel a prijal uvedené finančné čiastky do depozitu. Dňa 10. novembra 2003 sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní. Predsedníčka okresného súdu uvedenú sťažnosť na prietahy v konaní nepovažovala za odôvodnenú, pretože *„vo veci boli vytýčené viaceré termíny pojednávania, a to 28. 3. 2002, 16. 5. 2002, 16. 7. 2002, 26. 9. 2002, 28. 11. 2002, ktoré pojednávanie z uvedeného dátumu bolo odročené na neurčito s tým, že súd rozhodne o vzájomnom návrhu odporcu.“* Uznesením zo 4. decembra 2003 č. k. 12 C 22/01-213 okresný súd vyzval sťažovateľ a, aby v lehote 20 dní od doručenia výzvy upravil vzájomné návrhy podané 9. júla 2002 a 15. augusta 2002, pretože *„súd zistil, že vzájomné návrhy odporcu nespĺňajú požiadavky návrhov na začatie konania, nakoľko z podania zo dňa 9. 7. 2002 nie je zrejmé, čoho sa odporca domáha (...). Z podania zo dňa 15. 8. 2002 rovnako nie je zrejmé, čoho sa odporca domáha a navyše petit vzájomného návrhu nie je určitý, zrozumiteľný, vykonateľný (...).“* Sťažovateľ uvedenej výzvy vyhovel a podaním doručeným okresnému súdu 4. februára 2004 upravil svoje vzájomné návrhy z 9. júla 2002 a 15. augusta 2002.

Podľa názoru sťažovateľ a je nesporné, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jeho práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1

dohovoru. Skutočnosť, že okresný súd „o odpore proti platobnému rozkazu a o vzájomných návrhoch odporcu nerozhodol (...) vyvoláva u mňa dlhodobý stav právnej neistoty (...).“ Vzhľadom na uvedené relevantné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vydal tento nálež:

„1. Okresný súd v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 22/01 porušil základné právo V. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu v Trnave prikazuje, aby v konaní pod sp. zn. 12 C 22/01 konal bez zbytočných prietahov.

3. V. S. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 350.000 Skk, ktoré mu je Okresný súd v Trnave povinný vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Pretože to odôvodňujú jeho sociálne pomery, sťažovateľ sa domáhal aj toho, aby mu bol ustanovený právny zástupca v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu sa otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého prípadu najmä podľa týchto troch kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 146/03).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02).

Predmetom s'ťažnosti je namietané porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa označeného článku ústavy a dohovoru, ku ktorému malo dôjsť z dôvodu v s'ťažnosti označenej nečinnosti okresného súdu. Zo s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľ podaniami z 9. júla 2002 a 15. augusta 2002 si voči navrhovateľovi uplatnil vzájomné návrhy, ohľadom ktorých „súd zistil, že vzájomné návrhy odporcu nespĺňajú požiadavky návrhov na začatie konania“. Túto skutočnosť v podstate aj s'ťažovateľ uznal tým, že 4. februára 2004 upravil a upresnil svoje vzájomné návrhy. Do uvedeného dňa pritom s'ťažovateľ sám vytvoril procesné prekážky na prerokovanie veci a rozhodnutie o návrhu navrhovateľa. Požiadavka na konanie bez zbytočných priet'ahov pritom v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. na konanie v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (mutatis mutandis I. ÚS 3/02 a I. ÚS 86/02).

Podľa názoru ústavného súdu postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 22/01 po upresnení vzájomných návrhov s'ťažovateľom 4. februára 2004 doteraz nemožno na základe skutočností uvedených v s'ťažnosti považovať za taký, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Odstránenie nedostatkov vzájomných návrhov s'ťažovateľa, ktorého posúdenie okresným súdom je predpokladom prejednaní a rozhodnutia veci sa uskutočnilo iba vyše dvoch mesiacov pred podaním tejto s'ťažnosti ústavnému súdu. Nedostatky procesných návrhov, o ktorých je podľa príslušných procesných kódexov (napr. Občianskeho súdneho poriadku) všeobecný súd povinný rozhodnúť ešte pred vlastným prejednaním a rozhodnutím o merite veci, sú okolnosťou, na ktorú ústavný súd musí prihliadať pri posudzovaní tvrdenia o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože takáto okolnosť v zásade bráni súdu konať a rozhodnúť vo veci samej, a tým splniť účel tohto základného práva, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (pozri napr. I. ÚS 41/02).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, tak ako to vyplýva zo zistených skutočností, ústavný súd konštatuje, že hoci v danej veci nebol postup okresného súdu bez prietáhov, z hľadiska komplexného posúdenia veci konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 12 C 22/01 sa nevyznačovalo takými významnými prietahmi, na základe čoho by sa mohol namietaný postup okresného súdu považovať za porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v zmysle ustanovenia čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

S ohľadom na tieto skutočnosti neprichádza teda do úvahy, aby ústavný súd namietaný postup všeobecného súdu mohol po prijatí návrhu na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie týchto základných práv sťažovateľa. Sťažnosť sťažovateľa bola z týchto dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2004